

VAN ACCEPTATIE NAAR

De stichting RozeinWit zet zich in voor meer zichtbaarheid van LHBTIQ+ in de zorgsector om diversiteit te normaliseren. Iedere zorgverlener en patiënt moet zichzelf kunnen zijn.

Op 1 april 2001 had Nederland de primeur het eerste land ter wereld te zijn dat het homohuwelijk legaliseerde. Inmiddels zijn we al lang niet meer de voorloper op het gebied van LHBTIQ+ rechten of acceptatie, maar we doen het zo slecht nog niet. In de zorg valt nog wel wat te verbeteren. Karin Pool (voorzitter) en Roel Huijsmans (algemeen bestuurslid) zetten zich hiervoor in met RozeinWit.

WEES INCLUSIEF

RozeinWit is een stichting voor en door LHBTIQ+ (vriendelijke) artsen. Het is opgericht door de longartsen Karin Pool, Chris Rikers en Geert Rootmens. Aanleiding was een openhartig gesprek op een congres in San Francisco over de *coming-out* van de aanwezige 'roze' longartsen. "Gelukkig had niemand van ons een naar verhaal, maar we hadden wel

gemeen dat we er allemaal over hadden nagedacht wanneer je dat deed en bij wie je dat deed. Dus toen dachten we: dat kan eigenlijk wel fijner, makkelijker en zichtbaarder gemaakt worden voor onze jonge collega's", vertelt Karin (zij/haar). Een half jaar later besloten ze tijdens een etentje met alle roze longartsen die ze kenden, hun voornemen nog eens goed te bespreken. Daarbij hadden ze Ellie Lust van Roze in Blauw (politienetwerk) uitgenodigd. "Begin gewoon en wees inclusief, niet exclusief", luidde diens advies. "Het gaat er niet om dat je een apart clubje hebt van LHBTIQ+ artsen. Het gaat er juist om dat je een groep artsen hebt die vindt dat diversiteit belangrijk is. Dus we willen niet exclusief zijn, maar juist inclusief. We hebben ook veel *straight allies*", vertelt Karin. Zodoende ontstond in 2018 RozeinWit met als doel om zichtbaar te zijn voor de jongere generatie artsen (in spe) om hen

NORMALISATIE

te laten zien dat ze niet alleen zijn. Al snel sloten twee coassistenten zich aan bij het bestuur en gingen ze aan de slag. In eerste instantie was er enige twijfel of het wel echt nodig was, maar die werd snel weggenomen door de berg positieve brieven, mails en telefoontjes die ze ontvingen van collega's, studenten en patiënten.

ZICHTBAARHEID

Sindsdien zet RozeinWit zich niet alleen in voor het vergroten van de zichtbaarheid van LHBTIQ+ vriendelijke artsen richting elkaar, maar ook richting patiënten. Dit doen ze deels door zelf zichtbaar te zijn als aanspreekpunt en voorbeeld. "Ik heb al een aantal keren zien gebeuren dat als ik openlijk praat over mijn vriend, ik de collega's om mij heen, vaak jonge coassistenten, toch een beetje zie opbloeien. Ook voelen ze zich veiliger. En als ik ze dan op de gang tegenkom, gebeurt het soms dat ze richting mij uit de kast komen", vertelt Roel (hij/hem). Ook Karin is er open over dat ze getrouwd is met Petra en queer is. "Ik dacht altijd: als ik maar een goede

en lieve arts ben, dat is waar het om gaat. Maar je mag echt wel dingen over jezelf vertellen, of ergens voor gaan staan. Het maakt wel degelijk uit, want je kunt daardoor echt verschil maken voor een ander."

Je hoeft geen lid te zijn van de community om een LHBTIQ+ vriendelijke arts te zijn. Op de website van RozeinWit kunnen artsen, physician assistants en verpleegkundig specialisten zich aanmelden als LHBTIQ+

vriendelijke arts. Hiervoor hoeft je geen speciale expertise te hebben, maar enkel open en sensitief te zijn richting LHBTIQ+ personen. De lijst van inmiddels 1300 zorgverleners groeit elke week en wordt veel geraadpleegd. Zo kwam Karin recent een huisarts tegen die op deze lijst staat en die vertelde dat veel van zijn patiënten hem op die manier hadden gevonden. Ook kijken veel coassistenten en arts-assistenten op de lijst om te kijken of er LHBTIQ+ vriendelijke artsen werken ▶

Roel

'Iedereen heeft het beste met elkaar voor'

Karin

‘We willen niet exclusief zijn, maar juist inclusief’

op de plek waar ze een coschap gaan lopen of willen solliciteren.

ANTENNES

Roel sloot zich vijf jaar geleden als masterstudent aan bij RozeinWit. Tijdens een coschap maakte hij zijn interesse in LHBTIQ+ en diversiteit kenbaar, waarna hem werd gevraagd hierover onderwijs te geven. Hij klopte toen bij RozeinWit aan voor hulp, en belandde zo uiteindelijk in een bestuursfunctie. Als hij tegenwoordig wordt gevraagd om uit te leggen waar LHBTIQ+ artsen en patiënten tegenaan lopen, doet hij dit via het ‘antenneverhaal’. “Als coassistent of arts-assistent kom je vaak in een nieuwe omgeving met nieuwe mensen terecht, meestal in een afhankelijke positie. Dan denk je al gauw: “Is het hier veilig om te zeggen dat ik dit weekend met ‘mijn’ vriend uiteten ben geweest, of hou ik het nu op ‘een’ vriend?” Iedere keer gaan weer die voelsprietjes uit en ga je op zoek naar kleine sociale *cues* in je omgeving om te bepalen of het veilig is om daar iets over te zeggen”, legt Roel uit. “Maar ook patiënten hebben dat als ze in een spreekkamer komen. Voelen zij zich veilig genoeg om te spreken over hun partner, of wat er belangrijk is in hun belevingswereld?”

ONBEWUST ONBEKWAAM

“Eén van de grootste uitdagingen is dat we in Nederland vinden dat we eigenlijk niet discrimineren. Veel

mensen zijn onbewust onbekwaam”, zegt Karin. Zo denken nog veel artsen in heteronormatieve binaire categorieën zoals ‘man/vrouw’ en ‘hij/haar’, terwijl ruim 10% van de bevolking tot de LHBTIQ+ community behoort en zich uitgesloten voelt door die terminologie. Ook is er een gebrek aan kennis over gezondheidskwesties die vaker voorkomen bij de verschillende populaties binnen de community, zoals suïcidaliteit bij transgender personen. “Geneeskunde heeft te maken met kansberekening. Dus je moet wel de verschillen kennen, zowel in medisch opzicht als in je communicatie”, licht Karin toe. Alleen zo kun je volgens RozeinWit echt gelijkwaardige zorg leveren. Door onderwijs en lezingen te geven, probeert de organisatie dit kennishiaat op te vullen. Daarnaast staan er filmpjes op de website waarin door Juf Danielle op toegankelijke wijze de basiskennis wordt uitgelegd. Het liefst zou RozeinWit zien dat er in de geneeskundeopleiding al aandacht voor LHBTIQ+ kwesties is, zoals uitleg over de soorten diversiteit, sensitieve communicatie en sensitief lichamelijk onderzoek. Ze vinden het belangrijk dat stigmatiserende casuïstiek wordt omgebogen naar normaliserende casuïstiek. Onderzoek van RozeinWit uit 2021 laat zien dat geneeskundestudenten zelf ook een grote behoefte hebben aan meer onderwijs over gender, sekse, en seksualiteit. Het blijkt echter

Tips

VOOR DE DAGELIJKSE PRAKTIJK

- 1 Een regenboogsymbool op je witte jas of in je spreekkamer, zorgt ervoor dat LHBTIQ+ patiënten en collega's zien dat je een LHBTIQ+ vriendelijke arts bent waardoor ze zich sneller op hun gemak zullen voelen.
- 2 Wees altijd sensitief in je communicatie. Vraag bijvoorbeeld niet of iemand een ‘man’ of ‘vrouw’ heeft, maar gebruik het woord ‘partner’.
- 3 Spreek mensen altijd aan met de door hun gekozen voornaamwoorden. Door die van jou in je emailhandtekening te zetten kun je collega's informeren hoe jij aangesproken wil worden en hen tegelijkertijd inspireren om jouw voorbeeld te volgen.
- 4 Schrijf je in op de artsenlijst van RozeinWit, zodat patiënten, coassistenten en aankomende collega's voordat ze je leren kennen al kunnen zien dat je een LHBTIQ+ vriendelijke arts bent.
- 5 Spreek je uit tegen grensoverschrijdende grapjes.

een ingewikkelde opgave om via de universiteiten de curricula aan te passen. Daarom gaat RozeinWit, als onderdeel van de Alliantie Gezondheidszorg op Maat, binnenkort praten met het ministerie van OCW. Daarbij zijn onder andere ook het COC, Rutgers en WOMEN Inc. betrokken.

VERVOLGOPLEIDING

Harde data over het precieze aantal

LHBTIQ+ personen in de medische vervolgoopleidingen heeft RozeinWit niet. Maar de stichting denkt dat het redelijk representatief is voor de samenleving. Daarbij maakt het wel uit om welk specialisme het gaat. Bij specialismen die minder ‘macho’ zijn, lijken er meer mensen uit de kast te zijn. Maar of ze echt met meer zijn of er alleen vaker voor uit durven komen, weet Karin niet zeker. Wat volgens beiden ook een verschil maakt, is uit welk deel van de community iemand komt. “Ik denk dat het voor mij als cisgender homoman relatief makkelijker is in de zorgwereld, dan voor een genderdiverse dokter of zorgverlener”, schat Roel in. RozeinWit heeft minder zicht op hoeveel genderdiverse dokters er zijn, of zij voor hun diversiteit uit kunnen komen, en welke barrières zij daarbij ervaren.

SAMEN STERKER

Toen Karin met haar collega’s zes jaar geleden RozeinWit oprichtte, had ze niet verwacht dat het zo’n succes zou worden. In het begin deden de bestuursleden alle taken zelf in hun vrije tijd, maar inmiddels is dat niet meer haalbaar en zijn er commissies opgezet. Bovendien heeft RozeinWit in de loop der jaren veel partners gekregen, waarmee ze samen strijden voor dezelfde doelen. “Van die samenwerking krijg je veel energie, want iedereen heeft het beste met elkaar voor en zorgt dat we samen aan tafel komen”, legt Roel enthousiast uit. Zo gaan ze bijvoorbeeld samen met Treat it Queer (organisatie die zich inzet voor betere zorg voor de queergemeenschap) intervisie opzetten voor artsen. Ook de verpleegkundigen en paramedici zijn enthousiast geworden van RozeinWit. Binnen de V&VN (beroepsvereniging verpleegkundigen, verzorgenden en

verpleegkundig specialisten) gaan zelfs stemmen op om een RozeinWit-tak te vormen.

DE TOEKOMST IS ROZE

Binnenkort zal Roel het voorzitterschap van Karin overnemen om verder te werken aan de weg naar acceptatie en uiteindelijk normalisatie.

In zijn ideale toekomst zou RozeinWit zichzelf kunnen opheffen, want dan is iedereen uit zichzelf bezig met LHBTIQ+ sensitieve zorg en zijn alle vormen van diversiteit op een natuurlijke manier in het curriculum verweven. Tot die tijd zullen ze zich met veel plezier blijven inzetten voor de LHBTIQ+ community. “Het is heel leuk om gelijkgestemden om je heen te hebben die hetzelfde meemaken als jij. Daar kun je veel kracht en mooie dingen uit halen. Het is ook heel leuk om gay te zijn”, verklaart Roel. ☘

CONTACT

Neem contact op met RozeinWit via info@rozeinwit.nl:

- voor een hart onder de riem of een steun in de rug als je als LHBTIQ+ persoon iets hebt meegemaakt dat je wilt bespreken;
- om onderwijs te regelen voor jouw vakgroep of ziekenhuis;
- om je in te schrijven voor Queer Intervisie;
- om samen Pride Amsterdam te vieren op een boot en te ervaren hoe leuk het kan zijn om tot de community te behoren.

